

Số: /TTr-BTC

Hà Nội, ngày tháng năm 2022

Dự thảo

TỜ TRÌNH

**Về việc xây dựng Nghị định Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi
đặc biệt của Việt Nam để thực hiện Hiệp định Thương mại Tự do
ASEAN – Hồng Kông, Trung Quốc giai đoạn 2022-2027**

Kính gửi: Chính phủ

Căn cứ nguyên tắc ban hành biểu thuế, thuế suất tại Điều 10 của Luật thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu số 107/2016/QH13 và biểu cam kết của Việt Nam về thuế nhập khẩu trong Hiệp định Thương mại tự do ASEAN – Hồng Kông, Bộ Tài chính đã xây dựng dự thảo Nghị định ban hành Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam để thực hiện Hiệp định Thương mại tự do ASEAN – Hồng Kông, Trung Quốc giai đoạn 2022-2027 thay thế Nghị định số 07/2020/NĐ-CP ngày 05/01/2020 của Chính phủ (sau đây gọi là dự thảo Nghị định).

Dự thảo Nghị định đã được gửi xin ý kiến các Bộ, cơ quan ngang Bộ, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố, các hiệp hội liên quan, Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI), gửi đăng Cổng Thông tin điện tử của Chính phủ và của Bộ Tài chính (cơ quan soạn thảo) để xin ý kiến của các tổ chức, cá nhân theo đúng quy định của Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015 và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật số 63/2020/QH14 ngày 18/06/2020. Dự thảo Nghị định đã được hoàn chỉnh trên cơ sở tiếp thu ý kiến thẩm định của Bộ Tư pháp. Bộ Tài chính xin báo cáo Chính phủ như sau:

I. Sự cần thiết ban hành Nghị định

Hiệp định Thương mại tự do ASEAN – Hồng Kông (sau đây gọi là Hiệp định AHKFTA) đã được các bên ký kết vào tháng 11/2017 bên lề Hội nghị Cấp cao ASEAN lần thứ 31 tại Philippines. Ngày 2/2/2018, Chính phủ đã ban hành Nghị quyết số 04/NQ-CP về việc ký Hiệp định AHKFTA và Nghị quyết số 03/NQ-CP ngày 7/1/2019 về việc phê duyệt Hiệp định AHKFTA. Bộ Ngoại giao đã làm thủ tục thông báo việc phê duyệt Hiệp định AHKFTA thông qua Ban thư ký ASEAN vào ngày 05/03/2019.

Để thực hiện cam kết của Việt Nam về thuế nhập khẩu trong Hiệp định AHKFTA, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 07/2020/NĐ-CP ngày 05/01/2020 ban hành Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam để thực hiện Hiệp định Thương mại tự do ASEAN – Hồng Kông giai đoạn 2019-2022, có hiệu lực thi hành từ ngày 20/02/2020.

1. Sửa đổi danh mục Biểu thuế xuất khẩu, biểu thuế nhập khẩu để thực hiện cam kết trong nội khối ASEAN

Ngày 8/3/2022, Chính phủ đã ban hành Nghị quyết số 29/NQ-CP phê duyệt Danh mục Biểu thuế hài hòa ASEAN phiên bản 2022 (Danh mục AHTN 2022) trong đó quy định “*Bộ Tài chính chủ trì, phối hợp với các Bộ, cơ quan liên quan tổ chức thực hiện Kế hoạch triển khai Danh mục AHTN 2022*”. Danh mục AHTN 2022 cấu trúc lại một số nhóm hàng, phân nhóm hàng, chi tiết thêm một số dòng hàng mới, những thay đổi này mục đích là để phù hợp với sự phát triển công nghệ và trao đổi thương mại quốc tế, thực hiện các cam kết theo các công ước, hiệp ước nhằm bảo vệ môi trường, bảo đảm an ninh thế giới, kiểm soát hóa chất, vũ khí độc hại, v.v... Việc phê duyệt Danh mục AHTN 2022 đảm bảo tuân thủ Công ước quốc tế về Hệ thống hài hòa mô tả và mã hàng hóa của Tổ chức Hải quan thế giới, Hiệp định hải quan ASEAN đã được ký kết ngày 30/3/2012; Nghị định thư thực hiện Danh mục thuế quan hài hòa ASEAN đã được ký kết vào ngày 7/8/2003 và các Nghị định thư sửa đổi AHTN vào năm 2004 và năm 2010.

Để bảo đảm tính tuân thủ các cam kết quốc tế và thực hiện nhiệm vụ được giao tại Nghị quyết số 29/NQ-CP phê duyệt Danh mục Biểu thuế hài hòa ASEAN phiên bản 2022, Bộ Tài chính đã ban hành Thông tư số 31/022/TT-BTC ngày 08/06/2022 ban hành danh mục hàng hoá xuất khẩu, nhập khẩu Việt Nam với hiệu lực thi hành từ ngày 01/12/2022 (thay thế cho Thông tư số 65/2017/TT-BTC ban hành danh mục hàng hoá xuất khẩu, nhập khẩu Việt Nam theo Danh mục AHTN 2017 với hiệu lực thi hành từ 01/01/2018). Đồng thời, để phù hợp với Luật hải quan, Điều 26 quy định “*Danh mục hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu Việt Nam được xây dựng trên cơ sở áp dụng đầy đủ Công ước quốc tế về hệ thống hài hòa mô tả và mã hóa hàng hóa... Danh mục hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu Việt Nam thống nhất trong toàn quốc*” và Nghị định số 08/2015/NĐ-CP, Điều 16, khoản 3 quy định “*Danh mục hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu Việt Nam được sử dụng để xây dựng các Biểu thuế áp dụng đối với hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu*”, Bộ Tài chính cần xây dựng và ban hành Nghị định ban hành Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam để thực hiện Hiệp định AHKFTA giai đoạn 2022 – 2027 để đảm bảo thống nhất với danh mục AHTN 2022.

2. Chuyển đổi mức thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt do có sự thay đổi về danh mục biểu thuế nhập khẩu theo danh mục hàng hoá xuất khẩu, hàng hoá nhập khẩu mới (AHTN 2022).

Tiếp tục triển khai cam kết cho giai đoạn từ năm 2022, tuân thủ Hiệp định hải quan ASEAN liên quan đến việc áp dụng Danh mục Biểu thuế hải hòa ASEAN (AHTN) phiên bản 2022 của ASEAN và Danh mục hải hòa mô tả và mã hóa hàng hóa phiên bản 2022 của Tổ chức Hải quan thế giới, Bộ Tài chính đã tiến hành chuyển đổi biểu thuế AHKFTA từ AHTN 2017 sang AHTN 2022 để làm cơ sở ban hành biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam cho giai đoạn 2022-2027.

Danh mục AHTN 2022 đã hoàn thiện gồm 21 Phần, 97 Chương, 1.228 nhóm ở cấp độ 4 số, 4.084 phân nhóm ở cấp độ 6 số và được chi tiết thành 11.414 dòng hàng ở cấp độ 8 số (tăng 601 dòng hàng so với Danh mục AHTN 2017). Theo đó biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt cũng thay đổi tương ứng về số dòng thuế và một số mức thuế suất do bị gộp dòng thuế, chuyển mã và mở dòng thuế mới. Vì vậy, cần thiết phải thực hiện chuyển đổi mức thuế suất quy định tại Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt ban hành kèm theo Nghị định số 07/2020/NĐ-CP trên cơ sở bảo đảm phù hợp với cam kết của Hiệp định.

Từ các nội dung nêu trên, Bộ Tài chính cho rằng việc ban hành Nghị định ban hành Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam để thực hiện Hiệp định AHKFTA giai đoạn 2022 – 2027, thay thế Nghị định số 07/2020/NĐ-CP là cần thiết, đảm bảo tính đồng bộ khi áp dụng Danh mục AHTN 2022 giữa các biểu thuế.

Giai đoạn 2019-2022, việc ban hành Nghị định số 07/2020/NĐ-CP đã thực hiện theo đúng lộ trình cam kết cắt giảm thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam theo quy định của Hiệp định AHKFTA và theo Danh mục hàng hoá xuất nhập khẩu của Việt Nam trong giai đoạn 5 năm, và góp phần hỗ trợ công tác thống kê hải quan về xuất nhập khẩu, đảm bảo tính đồng bộ, thống nhất, tạo môi trường kinh doanh minh bạch về thuế suất, tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp và cơ quan hải quan trong triển khai thực hiện. Quá trình thực hiện Nghị định 07/2020/NĐ-CP ngày 05/01/2020 không nảy sinh các vấn đề, bất cập (*nội dung tổng kết thi hành và đánh giá tác động Nghị định 07/2020/NĐ-CP giai đoạn 2019 – 2022 tại Phụ lục 1 đính kèm*).

II. Quan điểm, mục tiêu xây dựng Nghị định

- Thực hiện đúng cam kết của Hiệp định AHKFTA và đảm bảo tính tương thích của Nghị định với điều ước quốc tế mà Việt Nam đã ký kết; bao gồm việc tuân thủ cam kết tại Hiệp định hải quan ASEAN (Điều 19 Hiệp định hải quan ASEAN) về việc áp dụng Danh mục AHTN 2017 của ASEAN và Danh mục HS

phiên bản 2022 của Tổ chức Hải quan thế giới khi xây dựng Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam để thực hiện Hiệp định AHKFTA.

- Tuân thủ đúng quy định của Luật Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu số 107/2016/QH13 về thẩm quyền ban hành các Biểu thuế ưu đãi đặc biệt, đảm bảo tính hợp hiến, hợp pháp, tính thống nhất và đồng bộ của hệ thống pháp luật hiện hành; Phù hợp với quy định tại Nghị định số 134/2016/NĐ-CP ngày 01/9/2016 và Nghị định số 18/2021/NĐ-CP ngày 11/3/2021 của Chính phủ về sửa đổi, bổ sung một số Điều của Nghị định số 134/2016/NĐ-CP quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu

- Phù hợp với quy định tại Luật Hải quan số 54/2014/QH13, Nghị định số 08/2015/NĐ-CP ngày 21/01/2015 và Nghị định số 59/2018/NĐ-CP ngày 20/04/2018 của Chính phủ về sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 08/2015/NĐ-CP quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật hải quan về thủ tục hải quan, kiểm tra, giám sát, kiểm soát hải quan.

- Tuân thủ nguyên tắc xây dựng biểu thuế khi chuyển đổi trong Hiệp định AHKFTA, đảm bảo lợi ích và tuân thủ đúng cam kết thuế nhập khẩu của Việt Nam.

III. Bố cục và nội dung cơ bản của dự thảo Nghị định

1. Dự thảo Nghị định

Dự thảo Nghị định gồm 6 điều và Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt, cụ thể:

- Điều 1 – Phạm vi điều chỉnh

Nghị định này quy định thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt để thực hiện Hiệp định Thương mại Tự do ASEAN - Hồng Kông, Trung Quốc và điều kiện được hưởng thuế suất nhập khẩu ưu đãi đặc biệt theo Hiệp định này.

- Điều 2 - Đối tượng áp dụng

Phù hợp với đối tượng thực hiện Luật Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu và Luật Hải quan, Nghị định này quy định 3 đối tượng áp dụng là: (i) Người nộp thuế theo quy định của Luật Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu; (ii) Cơ quan hải quan, công chức hải quan; (iii) Tổ chức, cá nhân có quyền và nghĩa vụ liên quan đến hàng hoá xuất khẩu, nhập khẩu.

- Điều 3 - Biểu thuế xuất khẩu ưu đãi, Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt để thực hiện Hiệp định AHKFTA cho giai đoạn 2022-2027.

Quy định về việc ban hành kèm theo Nghị định này Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam để thực hiện Hiệp định AHKFTA giai đoạn 2022 – 2027 (thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt áp dụng gọi là thuế suất AHKFTA), bao gồm các chú giải và quy tắc tổng quát giải thích việc phân loại

hàng hóa; mã hàng, tên gọi và mô tả hàng hóa, và thuế suất AHKFTA áp dụng cho các giai đoạn khác nhau.

Về giai đoạn áp dụng của Biểu thuế ban hành kèm theo Nghị định: Bộ Tài chính đề xuất áp dụng cho giai đoạn 2022-2027 để (i) phù hợp với thời điểm hiệu lực của Nghị định là từ ngày 01/12/2022; (ii) đồng bộ hóa với Lộ trình rà soát sửa đổi Hệ thống hài hoà Mô tả và Mã hoá hàng hoá của Tổ chức Hải quan thế giới (Danh mục HS) và Danh mục Biểu thuế hài hoà ASEAN (AHTN) định kỳ 5 năm (iii) đảm bảo tính ổn định và dễ theo dõi cho doanh nghiệp.

Về thuế suất: Nghị định quy định mức thuế suất theo đúng cam kết của Việt Nam theo Hiệp định AHKFTA. Việt Nam không cam kết thuế suất đối với các mặt hàng áp dụng hạn ngạch thuế quan trong AHKFTA nên Nghị định không có điều khoản quy định về mức thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt áp dụng đối với số lượng hàng hoá nhập khẩu trong hạn ngạch thuế quan đối với những mặt hàng này.

- Điều 4 - Quy định về Điều kiện áp dụng thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt, tương tự theo quy định tại Nghị định Biểu thuế ưu đãi đặc biệt hiện hành, gồm các điều kiện sau:

(i) Thuộc Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt ban hành kèm theo Nghị định;

(ii) Được nhập khẩu vào Việt Nam từ các nước là thành viên của Hiệp định AHKFTA và hàng hóa từ khu phi thuế quan của Việt Nam;

(iii) Được vận chuyển trực tiếp từ các nước xuất khẩu là thành viên của Hiệp định AHKFTA và hàng hóa từ khu phi thuế quan của Việt Nam vào Việt Nam.

(iv) Đáp ứng các quy định về xuất xứ hàng hóa và có Giấy chứng nhận xuất xứ hàng hoá (C/O) mẫu AHK theo quy định của Hiệp định AHKFTA và quy định hiện hành của pháp luật.

- Điều 5 - Hiệu lực thi hành: Nghị định sẽ có hiệu lực thi hành kể từ ngày 01/12/2022. Bãi bỏ Nghị định số 07/2020/NĐ-CP ngày 05 tháng 01 năm 2020.

- Điều 6 - Trách nhiệm thi hành, quy định các Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang bộ, Thủ trưởng cơ quan thuộc Chính phủ, Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, các tổ chức, cá nhân có liên quan chịu trách nhiệm thi hành.

2. Biểu thuế ban hành kèm theo Nghị định

Biểu cam kết thuế nhập khẩu của Việt Nam trong khuôn khổ Hiệp định AHKFTA được ký kết trên cơ sở Danh mục hàng hóa AHTN 2022. Nhằm

triển khai thực hiện cam kết trong Hiệp định AHKFTA, tuân thủ Hiệp định hải quan ASEAN liên quan đến việc áp dụng Danh mục Biểu thuế hài hòa ASEAN (AHTN) phiên bản 2022 của ASEAN và Danh mục hài hòa mô tả và mã hóa hàng hóa phiên bản 2022 (HS) của Tổ chức Hải quan thế giới, Bộ Tài chính đã tiến hành chuyển đổi biểu thuế AHKFTA từ AHTN 2017 sang AHTN 2022 để làm cơ sở ban hành biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt AHKFTA của Việt Nam cho giai đoạn 2022-2027.

(Nội dung phương án chuyển đổi Biểu thuế AHKFTA chi tiết tại Phụ lục kèm theo)

Do thay đổi Danh mục từ AHTN 2022 sang AHTN 2027, biểu thuế bao gồm 37 dòng hàng ảnh hưởng bởi việc thay đổi mã hàng, tách gộp dòng. Đối với những dòng hàng này, Bộ Tài chính đã xây dựng thuế suất theo nguyên tắc không làm xói mòn cam kết quốc tế theo các nguyên tắc chuyển đổi của WTO, đồng thời đảm bảo tính khả thi trong triển khai thực hiện.

Các nhóm hàng chính thực hiện tách dòng 10 số khi chuyển đổi Biểu thuế AHKFTA theo AHTN 2017 là: Thủy sản (nhóm 0307), cây và các bộ phận của cây (nhóm 1211), thuốc trừ sâu (nhóm 3808), sẫm lớp (nhóm 4011)...

Thuế suất AHKFTA được xây dựng trên nguyên tắc tuân thủ cam kết theo Lộ trình cắt giảm thuế quan của Việt Nam quy định tại Hiệp định Thương mại hàng hoá giữa ASEAN và Hồng Kông, Trung Quốc. Về tổng thể, Biểu thuế AHKFTA theo AHTN 2022 giai đoạn 2022-2027 gồm 11.464 dòng hàng (3.796 dòng có thuế và 5.401 dòng không có thuế), trong đó gồm 11.373 dòng thuế theo cấp độ 8 số và 91 dòng thuế được chi tiết theo cấp độ 10 số (từ 38 dòng cấp độ 8 số).

Về danh mục cam kết: Theo kết cấu mới của Biểu thuế AHKFTA, số dòng thuế thuộc các danh mục cam kết theo AHTN 2022 đều tăng hơn so với AHTN 2017. Tỷ lệ xóa bỏ thuế quan trong AHKFTA giai đoạn 2022 – 2027 vào khoảng 71,42% số dòng thuế của Biểu thuế AHKFTA. Danh mục cam kết theo kết cấu Biểu thuế AHKFTA giai đoạn 2022-2027 cụ thể như sau:

Danh mục	AHTN 2017		AHTN 2022	
	Số dòng thuế	Tỷ trọng	Số dòng thuế	Tỷ trọng
Xóa bỏ thuế quan	7.818	72,02%	8.188	71,42%
Nhạy cảm	457	4,21%	458	4%
Nhạy cảm cao	536	4,94%	551	4,8%
Không cam kết	2.045	18,84%	2.267	19,77%
Tổng biểu	10.856	100.00%	11464	100.00%

IV. Quá trình xây dựng Dự thảo Nghị định và ý kiến tham gia của cơ quan, tổ chức, cá nhân

1. Quá trình xây dựng dự thảo Nghị định

Thực hiện quy định tại Điều 146, Điều 148 Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật ngày 22/6/2015 sửa đổi tại khoản 44 và khoản 46 Điều 1 Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật sửa đổi ngày 18/6/2020 về xây dựng, ban hành văn bản quy phạm pháp luật theo trình tự, thủ tục rút gọn nhằm thực hiện điều ước quốc tế có liên quan bao gồm cam kết của Việt Nam trong Hiệp định AHKFTA cho giai đoạn 2022 – 2027 và Danh mục AHTN 2022 đã được phê duyệt tại Nghị quyết số 29/NQ-CP ngày 08/3/2022.

- Ngày 11/5/2022, Bộ trưởng Bộ Tài chính đã có Quyết định số 694/QĐ-BTC ngày 11/05/2022 về thành lập Tổ soạn thảo xây dựng Nghị định ban hành Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt để thực hiện Hiệp định Thương mại tự do ASEAN- Hồng Kông giai đoạn 2022-2027. Trong quá trình xây dựng Nghị định, Bộ Tài chính đã tổ chức các cuộc họp, hội thảo để xin ý kiến các chuyên gia, thành viên Tổ soạn thảo, chi cục hải quan địa phương và doanh nghiệp.

- Ngày ..., Bộ Tài chính đã có công văn số gửi dự thảo Nghị định xin ý kiến các bộ, cơ quan ngang bộ, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI), các hiệp hội liên quan, gửi đăng Cổng Thông tin điện tử của Chính phủ và của Bộ Tài chính (cơ quan soạn thảo) theo quy định của Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật.

- Sau khi tổng hợp ý kiến của các bộ, ngành, địa phương, tổ chức, cá nhân, ngày, Bộ Tài chính đã có công văn số gửi Bộ Tư pháp đề nghị thẩm định dự thảo Nghị định và Bộ Tư pháp đã có Báo cáo thẩm định dự thảo Nghị định (*trình kèm Báo cáo thẩm định của Bộ Tư pháp và Báo cáo giải trình, tiếp thu ý kiến thẩm định*)

2. Tổng hợp ý kiến tham gia và tiếp thu/giải trình của Cơ quan soạn thảo:

3. Ý kiến thẩm định của Bộ Tư pháp:

V. Về thủ tục hành chính, điều kiện đảm bảo nguồn nhân lực, tài chính và vấn đề bình đẳng giới

1. Về thủ tục hành chính

Dự thảo Nghị định không làm phát sinh thủ tục hành chính theo quy định tại Khoản 1, Điều 3 Nghị định số 63/2010/NĐ-CP ngày 8/6/2010 của Chính phủ về kiểm soát thủ tục hành chính.

2. Về vấn đề bình đẳng giới

Nghị định quy định trung tính về giới và có tác động đến hoạt động sản xuất, kinh doanh đối với cả hai giới, không có nội dung tạo ra sự phân biệt đối xử về giới.

3. Về điều kiện đảm bảo nguồn nhân lực, tài chính để đảm bảo thi hành Nghị định

Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt do cơ quan hải quan thực hiện nên Nghị định không làm phát sinh chi phí tuân thủ cũng như nguồn nhân lực của cơ quan Hải quan.

VI. Kiến nghị

Để đảm bảo chủ động trong ban hành Nghị định phù hợp với Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật cũng như đảm bảo thực hiện cam kết của Việt Nam tại Hiệp định AHKFTA, Bộ Tài chính trình Chính phủ:

- Phê duyệt và ký ban hành Nghị định Biểu thuế nhập khẩu ưu đãi đặc biệt của Việt Nam để thực hiện Hiệp định AHKFTA giai đoạn 2022-2027.

- Giao Bộ Tài chính chủ trì theo dõi việc thực hiện Nghị định.

Bộ Tài chính kính trình Chính phủ xem xét, quyết định./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Văn phòng Chính phủ;
- Bộ Tư pháp;
- Vụ Pháp chế;
- Lưu: VT, HTQT.

BỘ TRƯỞNG

Hồ Đức Phúc